

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 "Право"**
Спеціальність **081 "Право"**
Освітній рівень **Перший (бакалаврський)**
Освітня програма **"Правове регулювання економіки"**

Статус дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри правового регулювання економіки **Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ**

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового регулювання економіки

Протокол № 2 від 3.09.2022 р.

Розробники:

Рогова О. Г., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Підписання та ратифікація Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом зумовили та посилили необхідність поглибленого вивчення засадничих принципів та тенденцій розвитку права Європейського Союзу, вплив якого на правову систему України стає все більш помітним. Всеосяжні процеси європейської інтеграції України передбачають необхідність імплементації низки правових актів міжнародного та європейського права, якісну переоцінку та трансформацію нашого національного законодавства у відповідності до принципів та стандартів *acquis communautaire*.

Прискорений розвиток українсько-європейських відносин вимагає підготовки висококваліфікованих фахівців-правників, що мають ґрунтовні теоретичні знання та практичні навички для подальшої ефективної імплементації нормативно-правових актів ЄС у законодавство України, адаптації та гармонізації та а також реалізації отриманих знань, умінь та навичок у практичній діяльності як на теренах Української держави, так і на міжнародній арені.

Метою викладання навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу» (далі – «Право ЄС») є підготовка майбутніх фахівців у галузі права і формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння основних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування права Європейського Союзу, оволодіння понятійним апаратом за знаннями основних його інститутів.

Дисципліна «Право ЄС» спрямована на формування у студентів системи науково-теоретичних знань щодо права ЄС та ознайомлення з актуальними проблемами сучасного європейського права у взаємозв'язку з посиленням євроінтеграційних процесів в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Право ЄС» є: формування у студентів системи знань щодо природи і сутності права Європейського Союзу; вивчення системи джерел права ЄС та дослідження співвідношення права ЄС та національного права його держав-членів; формування у студентів розуміння інституціональної системи ЄС, законодавчої, виконавчої, бюджетної компетенції ЄС; з'ясування студентами правового статусу, компетенції, структури, порядку формування Ради ЄС, Парламенту ЄС, Європейської Комісії, Суду ЄС, Європейського омбудсмена, Європейського суду аудиторів, консультативних органів ЄС; вивчення принципів та засобів судового захисту в праві ЄС; дослідження правових аспектів поглиблення інтеграційних процесів, приєднання до ЄС нових членів; засвоєння студентами правових основ митної, торговельної та податкової політики ЄС; вивчення концептуальних поглядів української міжнародно-правової школи та напрямків розвитку права ЄС в Україні.

Предметом вивчення даної навчальної дисципліни є суспільні відносини, що формуються у процесі 1) розвитку Європейського Союзу як інтеграційної наднаціональної організації, компетенції його органів, актуальний статус таких органів; 2) формування ієрархічної структурованої системи права ЄС (первинних договорів та угод, регламентів, директив та рішень тощо), а також принципи взаємодії права ЄС з національними правовими системами держав-членів; 3) взаємодії ЄС, держав-членів, їх органів та інституцій, юридичних осіб та громадян.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	4
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Теорія держави та права	Виробнича практика
Міжнародне публічне право	
Міжнародне приватне право	
Міжнародне економічне право	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Результати навчання	Компетентності
РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>

	<p>ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право,

	<p>трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p>
<p>РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права</p>

	<p>Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p>

	<p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних</p>

	<p>свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p>	<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p>
<p>РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>

	<p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p>
<p>РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

	<p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p>
<p>РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p>

	СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .
РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>

	<p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення про право Європейського Союзу

Тема 1. Правова природа та характерні риси права Європейського Союзу

Правова природа права Європейського Союзу та історія його розвитку. Співвідношення понять «Європейське право» і «право Європейського Союзу». Зміст поняття *acquis communautaire*.

Роль загальнотеоретичних, історичних та галузевих юридичних наук у вивченні права Європейського Союзу. Основні наукові школи Європейського права. Співвідношення між наукою права Європейського Союзу та політико-правовою практикою і навчальним процесом. Об'єкт і предмет науки права Європейського Союзу. Система науки права Європейського Союзу: наукові дисципліни, наукові підгалузі, проблемні напрямки.

Тема 2. Джерела права Європейського Союзу.

Класифікація джерел права Європейського Союзу. Теорія виокремлення первинного та похідного (вторинного) законодавства Європейського Союзу. Роль судового прецеденту як джерела права Європейського Союзу. Співвідношення норм права ЄС та норм загального міжнародного права. Договори, які укладаються Європейським Союзом. Договори, які укладаються державами-членами ЄС.

Тема 3. Європейський Союз – нова організація політичної влади в Європі

Європейський Союз: склад, територія, населення. Держави-члени Європейського Союзу. Територіальна сфера діяльності Європейського Союзу. Інститут громадянства Європейського Союзу та його значення. Офіційні мови Європейського Союзу. Символіка Європейського Союзу (гімн, прапор та ін.).

Передумови і причини європейської інтеграції. Європейська ідея: поняття, значення, еволюція. Концепції створення політичного союзу в Європі у середні віки та новий час. Сполучені Штати Європи. План Маршала і Організація європейського економічного співробітництва.

Основні етапи формування Європейських Співтовариств і Європейського Союзу. План Шумана 1950 р. «Комунітарний метод» та його відмінність від методу міжурядового співробітництва. Створення і розвиток Європейських Співтовариств: Європейське об'єднання вугілля та сталі, Європейське економічне співтовариство та Європейське співтовариство з атомної енергії.

Тема 4. Членство в Європейському Союзі. Перспективи набуття членства у ЄС для України.

Правова природа членства держав у Європейському Союзі. Загальні положення щодо набуття членства в ЄС. Юридичний статус і зміст формальних вимог, що закріплені в Договорі про ЄС та Копенгагенських критеріях членства 1993 р.

Виконання державами-членами зобов'язань за установчими договорами ЄС: принципи лояльності та солідарності.

Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу. Співробітництво між Україною та ЄС на сучасному етапі. Співробітництво України з країнами Східного партнерства з питань реалізації Спільної політики безпеки і оборони.

Тема 5. Компетенція Європейського Союзу

Компетенція Європейського Союзу: поняття, структура і зміст. Правові джерела компетенції Європейського Союзу. Розмежування сфер відання і повноважень між Європейським Союзом і державами-членами.

Виключна компетенція ЄС. Компетенція Європейського Союзу. Сфера відання і діяльності Європейського Союзу. Спільний ринок ЄС. Економічний і валютний союз. Законодавчі, виконавчо-розпорядчі, юрисдикційні та інші повноваження Європейського Союзу, правові форми їх реалізації. Міжнародна правосуб'єктність і міжнародні угоди Європейського Союзу.

Компетенція Європейського Союзу у сфері боротьби із злочинністю.

Додаткова компетенція Європейського Союзу. Основні напрямки і правові форми збільшення компетенції Європейського Союзу. Іманентні повноваження Європейського Союзу, порядок їх реалізації. Принципи та механізм розвинутого співробітництва.

Змістовий модуль 2 . Спеціальна частина права ЄС

Тема 6. Інститути та органи Європейського Союзу

Організаційний механізм Європейського співтовариства і Європейського Союзу. Система інститутів Європейського Союзу. Класифікація органів Європейського Союзу. Елементи поділу влади в організаційному механізмі Союзу.

Рада Європейського Союзу, її склад, порядок формування і місце в системі органів Європейського Союзу. Європейська Рада: склад, порядок формування і проведення засідань. Повноваження Європейської Ради. Європейський Парламент: склад, функції, регламент роботи, місце в системі наднаціональних органів Європейського Союзу, сфера компетенції. Європейська Комісія, її склад, функції, обов'язки, повноваження. Судові органи та судова система Європейського Союзу. Суд Європейського Союзу: склад і порядок формування, організація роботи і процедура прийняття рішень, юрисдикція Суду. Омбудсман Європейського Союзу: порядок обрання, повноваження, порядок звернення до Омбудсмана.

Тема 7. Основи правового становища людини і громадянина в Європейському Союзі

Громадянство Європейського Союзу. Джерела правового регулювання становища людини і громадянина у Європейському Союзі. Хартія ЄС про основоположні права. Місце Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Ради Європи у системі джерел права ЄС.

Основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Європейському Союзі. Принципи правового статусу особи в Європейському Союзі та способи їх закріплення.

Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Класифікація гарантій прав і свобод людини і громадянина.

Тема 8. Правові основи економічної системи Європейського Союзу

Правовий режим спільного ринку ЄС. Правові основи економічного і валютного союзу. Економічний і валютний союз: поняття і економічний зміст. Європейська система центральних банків: функції і повноваження. Правовий статус Європейського центрального банку. Правове регулювання банківської діяльності.

Антимонопольна політика ЄС і регулювання конкуренції. Поняття, цілі та задачі політики в галузі конкуренції.

Тема 9. Правове регулювання окремих видів економічної діяльності в межах Європейського Союзу

Митне право ЄС. Поняття та історія створення митного союзу ЄС. Основні митні режими Європейського Співтовариства. Спільний митний тариф: поняття, зміст, умови застосування.

Правове регулювання діяльності юридичних осіб. Корпоративне право. Основні методи регулювання діяльності юридичних осіб: гармонізація і уніфікація. Регламент про Європейське об'єднання за економічними інтересами.

Acquis ЄС у сфері захисту прав споживачів. Право ЄС у сфері постачання енергії. Принципи здійснення енергетичної політики Європейського Союзу. Відновлювальна енергетика.

Тема 10. Правове регулювання соціальної сфери в межах Європейського Союзу

Правові основи соціальної політики ЄС. Поняття та джерела соціального права ЄС. Правове регулювання охорони праці. Правові основи надання соціальної допомоги особам похилого віку та непрацездатним. Правове регулювання питань охорони здоров'я.

Правове регулювання наукової діяльності, культури та освіти. Правове регулювання в галузі освіти. Правові основи діяльності ЄС в області культури.

Цілі та принципи політики Співтовариства у сфері охорони довкілля. Механізми охорони довкілля та забезпечення екологічних прав громадян в ЄС.

Тема 11. Основи Шенгенського права

Поняття Шенгенського права. Етапи розвитку Шенгенського права та його джерела. Предмет і зміст Шенгенського права.

Шенгенські угоди. Шенгенський протокол до установчих договорів 1997 р. Шенгенський кодекс про кордони 2006 р.

Візовий кодекс ЄС 2009 р. Візовий режим. Особливості міграційної політики ЄС на сучасному етапі розвитку.

Тема 12. Законодавство Європейського Союзу у сфері боротьби зі злочинністю та міжнародним тероризмом

Спільна політика Європейського Союзу в галузі боротьби зі злочинністю. Предмет спільної політики ЄС з питань кримінального права, правові форми її реалізації.

Законодавчі акти Європейського Союзу з питань кримінального права і процесу. Кримінально-правова кваліфікація злочинних діянь у законодавстві ЄС. Міри кримінальної відповідальності та види покарань, встановлені законодавством ЄС для фізичних і юридичних осіб.

Взаємна правова допомога і правові відносини держав-членів ЄС у кримінальних справах. Європейський ордер на арешт. Види і форми правової допомоги у кримінальних справах.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці “Рейтинг-план навчальної дисципліни”.

Методи навчання та викладання

Під час викладання дисципліни «Право Європейського Союзу» використовуються наступні методи:

пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний (розповідь, лекція, пояснення, демонстрація наочного матеріалу (таблиці, схеми, презентації тощо), практичні (вправи – ситуаційні завдання, творчі вправи, виконання творчого завдання, науково-дослідна робота), контрольні (експрес-опитування, письмові контрольні роботи, підсумковий контроль) і самостійні (есе та інші евристичні завдання) (Теми 1-12);

дослідницький метод – метод навчання, який передбачає творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Аналіз і систематизація одержаних результатів, формулювання висновків (Теми 2-12).

Крім того, використовуються діалогічні методи навчання (методи активізації навчально-пізнавальних дій), зокрема, до них належать аналіз конкретної ситуації, «мозковий штурм» («атака»), навчально-тематична дискусія, ділова гра, тощо (Теми 2, 7, 10).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які, згідно з програмою навчальної дисципліни, передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

1) поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти залік, – 60 балів);

2) модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

3) підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться шляхом оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом та правильністю виконання ситуаційних завдань та повноти і обґрунтованості виконання індивідуального завдання.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає тестові завдання та оцінюються максимально у 5 балів. Такий контроль проводиться 1 раз за семестр.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням отриманих балів упродовж семестру, з урахуванням результатів проведення підсумкової контрольної роботи (заліку), завданням якої є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат підсумкової контрольної роботи (заліку) оцінюється в балах (максимальна кількість – 25 балів) і проставляється у відповідній графі залікової "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та максимально можлива кількість балів, набраних при написанні підсумкової контрольної роботи (заліку) – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час підсумкової контрольної роботи (заліку) (максимум 25 балів), та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою (максимум 75 балів). Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Вирішення ситуаційних (практичних) завдань	60
Письмова контрольна робота	5
Виконання індивідуального творчого завдання	2*5=10
Підсумкова контрольна робота (залік)	25
Максимальна кількість балів	100

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
Змістовий модуль 1. Загальні положення про право Європейського Союзу				
Тема 1	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему: «Правова природа та характерні риси права Європейського Союзу»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою: «Правова природа та характерні риси права Європейського Союзу» . Вирішення ситуаційних завдань Розгляд теоретичних питань за темою.	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Основні наукові школи Європейського права. Співвідношення між наукою права Європейського Союзу та політико-правовою практикою і навчальним процесом. Об'єкт і предмет науки права Європейського Союзу. Система науки права Європейського Союзу: наукові дисципліни, наукові підгалузі, проблемні напрямки.</i> Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань.		
Тема 2	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за темою 2: «Джерела права Європейського Союзу»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 2: «Джерела права Європейського Союзу» Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5

		Розгляд теоретичних питань за темою.		
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<p><i>Принципи права Європейського Союзу: поняття, класифікація. Джерела і спосіб закріплення принципів права Європейського Союзу. Роль наднаціональних судових органів у розробці, визнанні та захисті основних принципів права Європейського Союзу.</i></p> <p>Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.</p> <p>Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань.</p>	Перевірка домашніх завдань	
Аудиторна робота				
Тема 3	Лекція	Лекція за темою 3. «Європейський Союз – нова організація політичної влади в Європі»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	<p>Практичне заняття за темою 3: «Європейський Союз – нова організація політичної влади в Європі»</p> <p>Вирішення ситуаційних завдань</p> <p>Розгляд теоретичних питань за темою.</p>	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<p>Основні етапи формування Європейських Співтовариств і Європейського Союзу. План Шумана 1950 р. «Комунітарний метод» та його відмінність від методу міжурядового співробітництва. Створення і розвиток Європейських Співтовариств: Європейське об'єднання вугілля та сталі, Європейське економічне співтовариство та Європейське співтовариство з атомної енергії.</p> <p>Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.</p> <p>Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань.</p>	Перевірка домашніх завдань	
Аудиторна робота				

Тема 4	Лекція	Лекція за темою 4. «Членство в Європейському Союзі. Перспективи набуття членства у ЄС для України»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 4. «Членство в Європейському Союзі. Перспективи набуття членства у ЄС для України» Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань, підготовка доповіді.	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
		Підготовка до написання модульної контрольної роботи.		
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Процедура вступу до Європейського Союзу, її стадії. Правова природа та зміст договорів про приєднання (вступ) нових держав-членів. Питання про вихід з ЄС. Вихід Великої Британії ЄС (BREXIT): хронологія подій, юридичні та економічні наслідки виходу Великої Британії з ЄС. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань		
Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за темою 5. «Компетенція Європейського Союзу»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 5. «Компетенція Європейського Союзу» Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
		Виконання творчого завдання	Презентація творчого завдання	
		Модульна контрольна робота	Контрольна робота	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Компетенція Європейського Союзу у сфері боротьби із злочинністю. Співробітництво поліції і судових органів у кримінально-правовій сфері; предмет і основні напрямки такого співробітництва. Внутрішні нормативні акти та	Перевірка домашніх завдань		

		міжнародні договори Європейського Союзу у кримінально-правовій сфері. Європол, Євроюст та інші спеціалізовані установи Європейського Союзу з питань боротьби зі злочинністю.		
		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.		
Змістовий модуль 2. Спеціальна частина права ЄС.				
Тема	Аудиторна робота			
6	Лекція	Лекція за темою 6. « Інститути та органи Європейського Союзу »	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 6. « Інститути та органи Європейського Союзу » Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Омбудсман Європейського Союзу: порядок обрання, повноваження, порядок звернення до Омбудсмана. Система фінансових установ Європейського Союзу, правове регулювання і контроль за їх діяльністю. Європейський інвестиційний банк: правовий статус, основні напрямки діяльності, керівні органи. Правове становище структурних фондів Європейського Союзу. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	
Тема	Аудиторна робота			
7	Лекція	Лекція за темою 7. « Основи правового становища людини і громадянина в Європейському Союзі »	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 7. « Основи правового становища людини і громадянина в Європейському Союзі » Розгляд теоретичних питань за темою.	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5

		Вирішення ситуаційних завдань		
Самостійна робота				
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Класифікація гарантій прав і свобод людини і громадянина. Інституціональні гарантії. Судовий захист прав і свобод. Позасудові механізми захисту прав і свобод. Процесуальні гарантії. Матеріальні гарантії прав і свобод людини і громадянина. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	
Тема 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за темою 8. « Правові основи економічної системи Європейського Союзу »	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 8. « Правові основи економічної системи Європейського Союзу » Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
		Виконання творчого завдання	Презентація творчого завдання	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Антимонopolьна політика ЄС і регулювання конкуренції. Поняття, цілі та задачі політики в галузі конкуренції. Правила конкуренції ЄС, суб'єкти правил конкуренції. Колективні та індивідуальні антимонопольні дії. Контроль за злиттям компаній. Порушення правил конкуренції державами. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	
Тема 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за темою 9. « Правове	Активна робота на лекції	

		регулювання окремих видів економічної діяльності в межах Європейського Союзу»		
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 9. «Правове регулювання окремих видів економічної діяльності в межах Європейського Союзу» Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Правове регулювання електронної торгівлі та діяльності у мережі Інтернет. Правові проблеми, які виникають у сфері передачі даних електронним шляхом. Можливість укладення контрактів за допомогою електронних засобів зв'язку та їх чинність. Цифровий підпис та електронні гроші. Право інтелектуальної власності у ЄС. Правова охорона інтелектуальної власності. Промислова власність. Регулювання авторського права. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за темою 10. «Правове регулювання соціальної сфери в межах Європейського Союзу»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 10. «Правове регулювання соціальної сфери в межах Європейського Союзу» Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Правове регулювання наукової діяльності, культури та освіти. Правові основи діяльності ЄС в галузі наукових досліджень і технологічного розвитку. Правове регулювання в галузі освіти.	Перевірка домашніх завдань	

		<p><i>Правові основи діяльності ЄС в області культури.</i></p> <p>Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.</p> <p>Підготовка до модульної контрольної роботи.</p>		
Тема 11	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему: «Основи Шенгенського права»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою: «Основи Шенгенського права». Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання самостійного опрацювання	<p><i>Візовий кодекс ЄС 2009 р. Візовий дорежим. Уніфікація віз та порядку їх видачі у рамках ЄС. Класифікація віз у нормах Шенгенського права. Особливості міграційної політики ЄС на сучасному етапі розвитку.</i></p> <p>Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.</p>	Перевірка домашніх завдань		
Тема 12	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція на тему: «Законодавство Європейського Союзу у сфері боротьби зі злочинністю та міжнародним тероризмом»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою: «Законодавство Європейського Союзу у сфері боротьби зі злочинністю та міжнародним тероризмом» Розгляд теоретичних питань за темою. Вирішення ситуаційних завдань	Вирішення ситуаційних (практичних) завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				

	Питання та завдання самостійного опрацювання	Взаємна правова допомога і правові відносини держав-членів ЄС у кримінальних справах. Європейський ордер на арешт. Види і форми правової допомоги у кримінальних справах. Запити про надання правової допомоги, порядок їх подання та виконання. Підстави для відмови у виконанні запиту про правову допомогу. Порядок екстрадиції осіб, які скоїли злочини на території Європейського Союзу. Принципи взаємного визнання судових рішень у кримінальних справах і ступінь його реалізації у законодавстві ЄС. Виконання домашніх завдань щодо вирішення практичних ситуаційних завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	
	Підсумкова контрольна робота (залік)			25
	Разом за роботу протягом семестру			100

Рекомендована література Правові акти

1. Конституція України (від 28 червня 1996 р.). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод Ради Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
4. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. 16 червня 1994 р. К.: Представництво Європейської Комісії в Україні, 1997. 69 с.
5. Закон України «Про ратифікацію Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 16/09/2014 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №40. с. 2843.
6. Договір об утворенні Європейського союзу по атомній енергії (консолідований текст з урахуванням Ниццьких змін). URL: <http://eulaw.ru/content/569>.
7. Лиссабонський договір, змінює Договір про Європейський Союз і Договір об утворенні Європейського Союзу (Лиссабон, 13 грудня 2007 г.) (2007/С 306/01). URL: <http://eulaw.ru/treaties/lisbon>

8. План дій «Україна – Європейський Союз» від 12 лютого 2005 року. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_693.

Обов'язкова література

9. Довідник з європейської інтеграції / [колектив авторів] ; під ред. д.е.н., проф. О.Б. Чернеги. 3-тє вид., переробл. і доповн. Кривий Ріг: Видавець ФОП Чернявський Д.О., 2019. 520 с.
10. Право Європейського Союзу: основи теорії : *підручник* / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. – 360 с.
11. Право Європейського Союзу: основи теорії : *підручник* / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. 360 с.
12. Право Європейського Союзу. Європейське право прав людини (в питаннях і відповідях) : *навч.-довідк. посіб.* / [Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 256 с.
13. Рим О.М. Трудове право Європейського Союзу: *монографія* / Львів.нац. ун-т імені І.Франка; ред.У.Крук. Львів: Галич-Прес, 2020. 595 с.

Додаткова література

14. Рогова О.Г. Динаміка відносин України з ЄС після Лісабонського договору. Європейський Союз після Лісабонського договору: від трьохпопної структури до конституціоналізму. Матеріали Всеукраїнського круглого столу. В межах проекту Еразмус+ Модулі Жана Моне 621046-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE Європейська політична інтеграція: історична ретроспектива та сучасність. Глухів, 20 травня 2022 р. / Упорядник: О. Чумаченко. Глухів, 2022. С.66-72. URL: <https://drive.google.com/file/d/1FHDo83ZJMlZ-Chfn0U1E9xMDHQCf3D5/view>
15. Рогова О.Г. Правові аспекти інтеграції ЄС у військово-політичній сфері. International scientific innovations in human life. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 973-982. URL: <https://sci-conf.com.ua/xii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-8-10-iyunya-2022-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/>.
16. Рогова О.Г., Остапенко О.Г. Фрагментація міжнародного права: трансформація доктрини чи наукового дискурсу. *Актуальні проблеми держави і права*. 2022. № 94. URL: <http://apdp.in.ua/index.php/vipusk-94.html>.
17. Rosas Allan. European Union Law and National Law: A Common Legal System? Luxembourg, Luxembourg, 2022. URL: https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-030-98351-2_2?pdf=chapter%20toc/

Інтернет-ресурси

18. https://europa.eu/european-union/index_en -
Офіційний веб-сайт
Європейського Союзу
19. http://europa.eu/eu-law/index_en.htm – інтернет-сторінка по праву

Європейського Союзу.

20. Сайт ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця. URL:
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7330>